

Polityka zagraniczna w kampanii prezydenckiej w Korei Południowej

Oskar Pietrewicz

9 marca odbędą się wybory prezydenckie w Korei Płd. Głównymi kandydatami są przedstawiciele największych partii politycznych: Lee Jae-myung z rządzącej liberalnej Partii Demokratycznej i Yoon Suk-yeol z opozycyjnej konserwatywnej Partii Siła Narodu. Zwycięstwo Lee oznaczałoby w dużej mierze kontynuację polityki zagranicznej obecnych władz – dążenie do dialogu z KRLD, utrzymanie silnego sojuszu z USA i stabilnych stosunków z Chinami. Wygrana Yoona zwiększyłaby prawdopodobieństwo silniejszego opowiedzenia się Korei Płd. po stronie USA w ich rywalizacji z ChRL i wzrostu napięć w stosunkach z KRLD. Kandydaci wyciągają odmienne wnioski z wojny na Ukrainie, choć obaj potępiają agresję Rosji.

Uwarunkowania. W wyborach prezydenckich w Korei Płd. startuje 14 kandydatów, ale w rywalizacji liczy się dwóch polityków reprezentujących główne partie. Mają oni wyrównane szanse, choć ostatnie sondaże wskazują na niewielką przewagę Yoona. W kampanii wyborczej dominują kwestie społeczno-gospodarcze, np. wzrost cen nieruchomości, nierówności dochodowe czy korupcja. Kwestie polityki zagranicznej są podejmowane ogólnikowo, często w kontekście postaw społecznych, w tym stosunku do innych państw (np. temat niechęci wobec Japonii i rosnącej wrogości wobec Chin, które są [uważane za poważne zagrożenie](#) dla bezpieczeństwa i gospodarki Korei Płd.).

Obaj kandydaci nie mają doświadczenia w polityce zagranicznej. Lee zbudował swoją pozycję jako gubernator największej prowincji (Gyeonggi), a Yoon – jako prokurator generalny. Postulaty Lee i Yoona nawiązują do tradycyjnych stanowisk ich obozów politycznych – liberałowie popierają np. dialog międzykoreański, a konserwatyści postulują bardziej konfrontacyjną politykę wobec KRLD. Poglądy kandydatów są w znacznym stopniu formułowane w odniesieniu do oceny dorobku liberalnej administracji obecnego prezydenta Moon Jae-ina. Za jego rządów Korea Płd. zainicjowała [dialog z Koreą Płn.](#), który ostatecznie nie przyniósł przełomu. Zabiegała też o [wzmocnienie sojuszu z USA](#) przy zachowaniu [stabilnych relacji z ChRL](#). Za kadencji Moona doszło też do [pogorszenia stosunków z Japonią](#) na tle historycznym i handlowym. Kwestie

te są też głównymi tematami zagranicznymi obecnej kampanii. Wojna na Ukrainie sprawiła, że w debatach częściej podnoszono kwestie polityki bezpieczeństwa Korei Płd.

Program Lee Jae-myunga. Kandydat liberałów jest zwolennikiem kontynuowania dialogu międzykoreańskiego oraz przywrócenia współpracy gospodarczej i turystycznej między oboma państwami. Aby przerwać impas we wzajemnych stosunkach, zamierza forsować przyjęcie deklaracji politycznej o zakończeniu wojny koreańskiej, a następnie dążyć do zawarcia porozumień o środkach budowy zaufania między Koreami (wzorem [umowy z września 2018 r.](#)). Pozostając otwartym na spotkanie z Kim Dzong Unem, uważa, że Korea Płd. powinna dążyć do wypracowania pragmatycznej koegzystencji z Koreą Płn., a nie do zjednoczenia. W odniesieniu do negocjacji USA–KRLD w sprawie denuklearyzacji sądzi, że Korea Płd. powinna odgrywać rolę pośrednika i popierać podejście etapowe – nastawione najpierw na zamrożenie, a dopiero później na likwidację potencjału nuklearnego Korei Płn. Lee optuje za warunkowym łagodzeniem sankcji nałożonych przez ONZ na KRLD, z możliwością ich natychmiastowego wznowienia, gdyby Korea Płn. nie wywiązała się z zobowiązań (tzw. *snapback*). W odróżnieniu od obecnej administracji Lee deklaruje większą stanowczość wobec naruszeń porozumień międzykoreańskich przez KRLD. W odniesieniu do wojny na Ukrainie podkreśla możliwe negatywne skutki agresji Rosji dla bezpieczeństwa

BIULETYN PISM

ekonomicznego Korei Płd., np. wzrost cen surowców energetycznych

Za rządów Lee sojusz z USA ma pozostać podstawą polityki zagranicznej Korei Płd. Nie może być jednak rozwijany kosztem pogorszenia stosunków z ChRL, a Korea Płd. powinna zachować pragmatyczną postawę wobec rywalizacji obu mocarstw. Dlatego Lee sprzeciwia się pomysłom rozlokowania w kraju kolejnych baterii systemu przeciwrakietowego THAAD, gdyż [podobnie jak stało się w latach 2016–2017](#), mogłoby to skłonić Chiny do wywarcia presji ekonomicznej na Południe. Zdaniem kandydata współpraca Korei Płd. z ChRL jest też niezbędna dla rozwiązania problemów bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim. W ocenie Lee napięcia między USA a ChRL powinny skłaniać Koreę Płd. do [wzmacniania własnego potencjału militarnego](#), w tym budowy okrętów podwodnych o napędzie atomowym we współpracy z USA. Lee, wpisując się w antyjapońskie nastroje, oskarża Japonię o doprowadzenie do kryzysu w stosunkach dwustronnych. Podkreślając konieczność poprawy relacji, proponuje dwutorowe podejście oddzielające kwestie historyczne od współpracy gospodarczej i politycznej.

Postulaty Yoon Suk-yeola. Kandydat konserwatystów jest zwolennikiem priorytetowego traktowania kwestii bezpieczeństwa, w tym denuklearyzacji, w stosunkach z Koreą Płn. Zwraca też większą uwagę na łamanie praw człowieka w KRLD. W reakcji na zagrożenie ze strony Północy proponuje rozwój potencjału obronnego Korei Płd., w tym zdolności rakietowych uderzeń wyprzedzających. Sprzeciwia się pomysłom jednostronnych ustępstw wobec KRLD, uznając za takie deklarację o zakończeniu wojny koreańskiej. Zapowiada też anulowanie nierespektowanego przez Północ porozumienia o środkach budowy zaufania z 2018 r. Krytykując dialog promowany przez administrację Moona, dopuszcza możliwość rozmów z Koreą Płn., w tym spotkanie z jej przywódcą, ale tylko jeśli Kim Dzong Un podejmie działania mające na celu denuklearyzację. Zdaniem Yoona w rozmowach nuklearnych powinny uczestniczyć USA i obie Koree, a regularną komunikację między stronami mogłoby zapewnić trójstronne biuro łącznikowe w Panmundżomie lub Waszyngtonie. Warunkiem wstępnym rozpoczęcia rozmów mogą być „weryfikowalne kroki” KRLD służące przynajmniej zamrożeniu jej programu nuklearnego. Dopiero w reakcji na nie USA i Korea Płd. mogłyby złagodzić sankcje.

Yoon popiera wzmocnienie sojuszu z USA w każdym wymiarze. Opowiada się za pogłębieniem współpracy militarnej, sygnalizując możliwość rozlokowania kolejnych baterii THAAD w Korei Płd. oraz deklarując zwiększenie częstotliwości i skali ćwiczeń sojuszniczych. Popiera udział Korei Płd. w koalicjach demokratycznych państw, sugerując pogłębienie kooperacji z [Quad](#) czy nawet dołączenie do tego formatu, a także potrzebę

współpracy wywiadowczej z *Five Eyes* (agencjami z USA, Kanady, Wielkiej Brytanii, Australii i Nowej Zelandii). Krytycznie ocenia możliwość zachowania przez Koreę Płd. równowagi w relacjach z USA i Chinami, ale równocześnie liczy na utrzymanie stabilnych stosunków gospodarczych z ChRL. Zapowiada też poprawę stosunków z Japonią, o których pogorszenie oskarża Moona. Postulowany częstszy dialog z władzami w Tokio miałby doprowadzić do całościowego rozwiązania problemów historycznych i handlowych. Wskazując na wspólne wartości i interesy, Yoon opowiada się za pogłębieniem trójstronnej współpracy Korei Płd. z USA i Japonią w dziedzinie bezpieczeństwa. Dla tego kandydata wojna na Ukrainie jest uzasadnieniem jego postulatów rozbudowy zdolności obronnych i zacieśnienia współpracy z USA.

Wnioski. Mimo różnic, głównie w ocenie dorobku Moon Jae-ina i podejściu do Korei Płn., Lee i Yoona łączy przywiązanie do sojuszu z USA jako filaru polityki zagranicznej i rozwoju potencjału obronnego Korei Płd.

Następny prezydent będzie miał jednak ograniczone pole manewru w polityce zagranicznej ze względu na problemy wynikające z rozwoju potencjału nuklearno-rakietowego Korei Płn. i rywalizacji USA–ChRL. Zapowiadana przez Lee kontynuacja dialogu międzykoreańskiego nie musi przynieść pożądanych efektów, może ponadto prowadzić do napięć w stosunkach z USA (np. wokół propozycji łagodzenia sankcji przeciw KRLD). Z kolei priorytetowe traktowanie denuklearyzacji i przyjęcie przez Yoona bardziej konfrontacyjnej postawy wobec Korei Płn. może zwiększyć prawdopodobieństwo napięć na Półwyspie Koreańskim.

Mimo różnic w rozłożeniu akcentów postulatory Lee i Yoona w sprawie rywalizacji amerykańsko-chińskiej są podobne. Deklarowany przez Lee pragmatyzm w stosunkach z USA i Chinami będzie mimo wszystko widoczny jako zacieśnienie współpracy z sojusznikiem oraz dalszy rozwój potencjału militarnego Korei Płd. Zapowiadane przez Yoona wszechstronne pogłębienie sojuszu z USA i bardziej jawne opowiadanie się po ich stronie w rywalizacji z ChRL nie będzie natomiast oznaczać wejścia na kurs kolizyjny z Chinami, m.in. ze względu na lobbing biznesu zainteresowanego chińskim rynkiem. Największe różnice mogą dotyczyć stosunków z Japonią: wybór Yoona, jako bardziej ugodowego niż Lee, może bardziej przysłużyć się poprawie relacji.

Niezależnie od wyniku wyborów Korea Płd. pozostanie ważnym partnerem UE, zwłaszcza gospodarczym. [Stanowisko władz w Seulu](#) wobec [rosyjskiej agresji na Ukrainie](#), w tym ich dołączenie do sankcji przeciw Rosji, pozwala traktować Koreę Płd. jako partnera podzielającego przywiązanie do prawa międzynarodowego.